

הערכות ועדת ביקורת בעמותות לעמידה בדרישות החוק

בתוקף מ-6 בפברואר 2015
(תיקון 14 לחוק העמותות ותיקון 25
לחוק החברות)

רו"ח איריס שטרק
שותפה מנהלת
שטרק את שטרק רואי חשבון

מינוי מבקר פנים

- כל עמותה שמחזור הכנסותיה מעל 10 מיליון ש"ח חייבת למנות מבקר פנים.
- חובה זו קיימת גם כאשר פועל גוף מבקר בעמותה.
- המינוי ייעשה על ידי הוועד בהסכמת ועדת ביקורת. אם אין הסכמה בין הגופים, האסיפה הכללית תכריע ביניהם.
- לא ימונה למבקר פנים בעל עניין ונושא משרה או קרוב של אחד מאלה, ולא רו"ח המבקר או מי מטעמו.

ליקויים

- ועדת ביקורת חייבת להוסיף לסדר היום קיום דיונים בליקויים בניהול העמותה, כולל פירוט ומתן הצעה לוועד המנהל כיצד לתקן את הליקויים.
- בדרך כלל, ליקויים אלו יידונו בעקבות ממצאים שיעלה המבקר הפנימי בדוחותיו, או בעקבות ממצאים שעולים על ידי גורמים חיצוניים כגון החשכ"ל, רשם העמותות ועוד.
- כאשר לא קיים מבקר פנימי בעמותה, על הוועדה לאתר ליקויים ולהציע דרכים לתקנם.

ליקויים - המשך

- כאשר ועדת ביקורת מוצאת ליקוי מהותי, עליה לקיים ישיבה אחת לפחות כדי לדון בליקוי וזאת ללא נוכחות נושאי המשרה.
- רצוי שהדיון יתקיים בנוכחות המבקר הפנימי או רואה החשבון המבקר - לפי הרלוונטיות ומהות הליקוי.

פעולות מהותיות ועסקאות חריגות

- ועדת הביקורת צריכה להגדיר מהי פעולה מהותית וכן מהי עסקה חריגה.

- על הוועדה לדון בכך בהקדם ולהמליץ אם לאשר עסקאות/פעולות אלו, כמו גם פעולות עם נושאי משרה ובעלי עניין.

- **חשוב:** לעמותה אסור לבצע עסקאות עם חברי הוועד המנהל וחברי ועדת ביקורת!

פיקוח על הביקורת הפנימית

- ועדת הביקורת מחויבת לפקח על מערך הביקורת הפנימית ועל תפקוד המבקר הפנימי.
- על ועדת הביקורת לבחון את המשאבים הנחוצים למבקר הפנימי כדי למלא את תפקידו.
- המבקר הפנימי יגיש לאישור הוועד הצעה לתכנית שנתית או תקופתית לאחר שוועדת הביקורת בחנה אותה (ע"פ סיכוני הביקורת). הוועד יאשרה בשינויים שנראים לו.

בחינת עבודת רו"ח מבקר

- ועדת הביקורת חייבת לבחון את היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ואת שכרו ותמליץ לוועד בעניין זה.
- ועדת הביקורת תקבע הסדרים לעניין הטיפול בתלונות של עובדי העמותה וההגנה שראוי לתת למתלוננים.

קבלת החלטות והשתתפות בדיונים

- קבלת ההחלטות בוועדת הביקורת תיעשה בנוכחות חברי הוועדה בלבד.
- בדיונים ובקבלת החלטות רשאים להיות נוכחים יועץ משפטי או מזכיר בלבד, לבקשת חברי הוועדה.
- חברי הוועדה רשאים לבקש מעובד העמותה להשתתף בדיון, אם השתתפותו רלוונטית לדיון.

השתתפות בדיונים - המשך

- ועדת הביקורת תודיע למבקר הפנים על קיום ישיבות הוועדה, והוא רשאי להשתתף בהן.
- מבקר הפנים רשאי לבקש מיו"ר הוועדה לכנסה לדיון בנושא מסוים, ובסמכות יושב הראש להיענות לכך.
- ועדת הביקורת תודיע לרו"ח מבקר על קיום ישיבות הנוגעות לביקורת הדוחות הכספיים של העמותה, והוא רשאי להשתתף בהם.

קביעת ממונה על מבקר פנים

- יש לקבוע בתקנון מיהו הגורם הממונה על מבקר הפנים.
- יו"ר הוועד המנהל או מנכ"ל העמותה יכולים להתמנות לממונה על מבקר הפנים.
- אם לא נקבע בתקנון גורם מונה, יש לקבל החלטה בנידון בוועד.

מפקחים ובודקים חיצוניים

- לרשם העמותות הסמכות למנות מפקחים מטעמו על העמותה.
- המפקחים רשאים להגיע למקום פעילות העמותה ולדרוש לקבל מידע מעובדי העמותה, מנושאי משרה, מבעלי תפקיד ומכל אדם אחר רלוונטי, כולל מסמכים ופילטי מחשב.

מפקחים ובודקים חיצוניים

- המפקחים יפעלו לצד המבקרים החיצוניים, כפי שפועלים כיום בביצוע ביקורת עומק.
- סוגיית הבודקים החיצוניים עוגנה בחקיקה, כולל הרחבת הסמכויות שלהם.

ביקורת עומק בעמותה ובחברה לתועלת הציבור

הנחיות ונושאים לבדיקה

הוראות חוק רלוונטיות

- חוק העמותות, תש"ם-1980.
- החלטות הממשלה בעניין אישור ניהול תקין - מיום 15.10.1998 ומיום 18.7.2001.
- כללי ניהול תקין (שטרם עודכנו בהתאם לשינוי בחוק).

הקדמה

- רשם העמותות עורך ביקורת עומק בעמותות ובחברות לתועלת הציבור (חל"צ), בהתאם למדיניות ביקורת שקבע.
- תיקון 25 לחוק החברות ותיקון 14 לחוק העמותות, התקפים מיום 6 בפברואר 2015, עיגנו בחקיקה והבהירו כללים לעניין ההסתייעות בבודק חיצוני, סמכויותיו וחובותיו, תנאי הכשירות שלו ועוד.

עריכת ביקורת עומק

- ביקורת עומק תיערך בעמותות בעלות מחזור כספי של 1 מיליון ש"ח ומעלה.
- ייתכנו מקרים שבהם תיערך ביקורת עומק בעמותות בעלות מחזור כספי נמוך יותר מ-1 מיליון ש"ח, לשיקול דעתו של רשם העמותות.
- ביקורת עומק תיערך כחלק מהטיפול השוטף בעמותות, וכן, בעקבות מידע המעלה חשש להתנהלות בלתי תקינה.

עריכת ביקורת עומק

- בעמותות נתמכות החשב הכללי עורך ביקורת עומק גם כן, כדי לוודא שכספי התמיכות שימשו לייעודם.
- בשלוש שנים עוקבות תיערך לכל היותר ביקורת עומק אחת בעמותה, אלא אם קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות עריכת ביקורת נוספת- לא יהיה כפל ביקורות).

בודקים חיצוניים

- ביקורת עומק תיערך על-ידי משרדי רואי-חשבון חיצוניים, אשר זכו במכרז לעריכת ביקורת עומק מטעם הרשם.
- הגורם המטפל בחטיבה ביחידת רשם העמותות ילווה את משרדי רואי החשבון החיצוניים בביקורת העומק.
- לאחר מינוי משרד רואה חשבון לעריכת ביקורת עומק, תתבקש העמותה/חל"צ להמציא למשרד רואה החשבון הבודק מסמכים.

דוח ביקורת עומק

- טיוטת דוח הביקורת תועבר לתגובת העמותה/חל"צ.
- לאחר קבלת התגובה, יגובש דוח ביקורת סופי אשר עותק ממנו יישלח לעמותה/חל"צ ויהיה גלוי בתיקה.
- ממצאי הדוח ומסקנותיו ישמשו את הרשם לצורך קבלת החלטה בדבר נקיטת סמכויות העומדות לו על-פי דין כלפי העמותה/חל"צ.

דוח ביקורת עומק - המשך

- הליך ביקורת העומק שייערך בעמותה/חל"צ וכן המסמכים והתכתובות הינם חסויים ונשמרים ככאלה בתיק העמותה/חל"צ.
- דוח הביקורת הסופי ונספחיו יהיה פתוח לעיון הציבור.

כללי

- השירות ניתן ללא תשלום
- זמן טיפול משוער: 6-12 חודשים.
- מוקד המידע הרשותי:
- טלפון: 1-700-70-60-44, פקס: 02-6462548
- כתובת דוא"ל: Moked-amutot@justice.gov.il
- כתובת דואר: רחוב ירמיהו 39, ירושלים 9446722 ת"ד 34071 ירושלים 9134001.

נושאים לבדיקה בביקורת עומק

- להלן עיקרי הנושאים הנבדקים במסגרת ביקורת עומק הנערכת מטעם רשם העמותות ורשם ההקדשות בעמותות ובחברות לתועלת הציבור.
- עובדי הרשם המלווים את הביקורת מחליטים בהתאם לנסיבות אילו מבין הנושאים המפורטים ייבדקו בביקורת הספציפית.

נושאים לבדיקה בביקורת עומק

- התנהלות העמותה/חל"צ בהתאם לחוק העמותות/חוק החברות בין היתר לאור הנחיות שפורסמו על ידי הרשם.

- התנהלות העמותה/חל"צ בהתאם למטרותיה ולתקנונה.

- בדיקת קיומם של מסמכים על פי חוק.

- בדיקת תלונות/נושאים מהותיים בטיפול הרשם בנוגע לעמותה, לרבות אינדיקציות להתנהלות בלתי תקינה, ככל שקיימות.

נושאים לבדיקה בביקורת עומק

- סקירת ביקורות עומק קודמות שנערכו בעמותה/חל"צ, תוצאותיהן וככל שנמצאו ליקויים, בחינת תיקונם על ידי העמותה.
- ניתוח דוחות כספיים ובחינת מידת החוסן הפיננסי של העמותה/חל"צ.
- קיום מטרות של העמותה/חל"צ.

נושאים לבדיקה בביקורת עומק

- תפקוד מוסדות העמותה/חל"צ ומידת מעורבותם בפעילותה, בחינת מבנה ארגוני, הפרדת תפקידים נאותה וקיום מנגנוני פיקוח ובקרה נאותים.
- אופן ניהול משק הכספים של העמותה/חל"צ, בחינת מנגנונים סבירים להתנהלות הכספית ושימוש בכספי העמותה לצורך קידום מטרותיה – קיום נהלים לרכש קופה קטנה, זכויות חתימה וכדומה.

נושאים לבדיקה בביקורת עומק

- בחינת הוצאות העמותה לרבות הוצאות הנהלה וכלליות ותשלומים לספקים ולנותני שירותים.

- כח-אדם ושכר.

- בדיקת ניגודי עניינים וחשש לחלוקת רווחים אסורה, בחינת תשלומים/טובות הנאה לנושאי משרה, לחברי העמותה/בעלי מניות בחל"צ ולקרובי משפחה.

פרשת ישראל ביתנו: 30 מיליון שקל הועברו לעמותת איילים - חודשיים לפני מעצר היו"ר

הממשלה אישרה לפני חודשיים תקציב מיוחד לעמותה לצורך בניית כפר סטודנטים בשדרות ■ יו"ר העמותה, מתן דהן, נעצר במסגרת פרשת השחיתות שבה מעורבים שר התיירות לשעבר סטס מיסז'ניקוב וסגנית שר הפנים פאינה קירשנבאום

נושאים לבדיקה בביקורת עומק

- צדדים קשורים ועסקאות עם צדדים/תאגידיים קשורים.

- בחינת דוחות כספיים ועמידתם בכללי חשבונאות מקובלים.

פרשת ישראל ביתנו: 30 מיליון שקל הועברו לעמותת איילים - חודשיים לפני מעצר היו"ר

הממשלה אישרה לפני חודשיים תקציב מיוחד לעמותה לצורך בניית כפר 1000 שותפים בשדרות ■ יו"ר העמותה, מתן דהן, נעצר במסגרת פרשת השחיתות שבה מעורבים שר התיירות לשעבר סטס מיסז'ניקוב וסגנית שר הפנים פאינה קירשנבאום

- בחינת הכנסות מתרומות ומיון בנכסים נטו, לרבות קרנות צמיתות, וכן, בחינת תמיכות והקצבות שנתקבלו ושהוצאו.

נושאים לבדיקה בביקורת עומק

- בחינת רכשו קבוע ומלאי לרבות השימוש בהם.

- בחינת הלוואות שניטלו והשקעות (שמרנות בניהול ההשקעות).

שערוריית השכר במגזר השלישי: בכירים מרוויחים מיליוני שקלים בשנה

ניהול של קרנות פילנתרופיות, של מוסדות בריאות וחינוך הוא מקצוע משתלם מאוד, לפי טבלת שיאני השכר במגזר השלישי של האתר ג'יידיסטאר ■ בצמרת הטבלה: מנכ"ל שערי צדק, מנהל המרכז האקדמי פרס ונשיא המכון הישראלי לדמוקרטיה

- בחינת העברת פעילות, העברת כספים והעברת נכסים אחרים, לרבות חלוקת מלגות, מתן הלוואות והעמדת ערבויות.

נושאים לבדיקה בביקורת עומק

- בחינת קיומה של פעילות עסקית והיקפה.

- עמידת העמותה בחוקים והוראות רגולטוריות הרלוונטיים לפעילות העמותה.

שערוריית השכר במגזר השלישי: בכירים מרוויחים מיליוני שקלים בשנה

ניהול של קרנות פילנתרופיות, של מוסדות בריאות וחינוך הוא מקצוע משתלם מאוד, לפי טבלת שיאני השכר במגזר השלישי של האתר גיידסטאר ■ בצמרת הטבלה: מנכ"ל שערי צדק, מנהל המרכז האקדמי פרס ונשיא המכון הישראלי לדמוקרטיה

- התייחסותם של רגולטורים רלוונטיים נוספים להתנהלות העמותה, לרבות הצורך בתיאום רגולציה ולהעברת מידע רלוונטי.

אישום: מנכ"ל עמותה לעיוורים גנב 4 מיליון ש"ח

פיליפ ומשפט | עודכן 25/08/2010 12:35
חדשות nana10

מנכ"ל עמותת "קרן אור" לשעבר, משה ריפס, הואשם בגין מעילה בכספי העמותה. ריפס שימש כמנכ"ל העמותה במשך 20 שנה ועל פי כתב האישום גנב את הכסף לצורך הימורים והוצאות אישיות

תודה על ההקשבה!

